

University of Groningen

La gloria della famiglia Salviati

Botke, Klazina

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2017

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Botke, K. (2017). *La gloria della famiglia Salviati: Het kunstmecenaat van de Salviati in Florence tijdens de heerschappij van de Medici.* [, Rijksuniversiteit Groningen]. Rijksuniversiteit Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

DANKWOORD

Dit proefschrift zou niet mogelijk zijn geweest zonder de hulp, inzichten, kennis, en vriendschap van een groot aantal mensen en instituten. Als eerste wil ik mijn promotor Henk van Veen bedanken voor zijn begeleiding en betrokkenheid. Door zijn inspirerend enthousiasme heb ik tijdens mijn studie Kunstgeschiedenis in Groningen besloten de weg van de Italiaanse kunst verder te bewandelen. De vele interessante discussies die aan het schrijven van dit boek vooraf zijn gegaan, heb ik zeer gewaardeerd. Daarnaast ben ik mijn co-promotor Jan de Jong heel dankbaar voor al zijn inzet, zijn nauwkeurig lezen en scherpe opmerkingen. Dank gaat eveneens uit naar de leden van de beoordelingscommissie: prof.dr. J.F.J. Duindam, prof.dr. C.Santing en prof.dr G.J.J. van der Sman. Mijn promotieonderzoek aan de Rijksuniversiteit Groningen heb ik mogen uitvoeren met een promotiebeurs van het ICOG, graag wil ik Gorus van Oordt en Marijke Wubbolts bedanken voor alle ondersteuning bij administratieve zaken. Voor de waardevolle suggesties tijdens bijeenkomsten aan de RUG ben ik Bernhard Ridderbos en Anneke de Vries zeer erkentelijk. Commentaren tijdens mijn paperpresentaties in Montreal (RSA 2011), Parijs (2011) en Groningen (2011) kwamen van Michael Cole, Anne Leader, Patrick Macey en Cinzia Sicca. Hun opmerkingen waren van belang voor de ontwikkeling van hoofdstuk 4 en 5. Gerda Huisman en Marieke Nughteren wil ik hartelijk danken voor de hulp bij het vertalen van een aantal Latijnse teksten in het Nederlands. Ook heb ik erg goede herinneringen aan de fijne samenwerking met Elisa Goudriaan en Bouk Wierda tijdens al onze gezamenlijke ‘patriciër-ondernemingen’.

Een aantal instituten heeft mij in staat gesteld om ter plaatse onderzoek te doen. Mijn verblijf aan het Nederlands Interuniversitair Kunsthistorisch Instituut in

Florence was voor mijn proefschrift essentieel. In het bijzonder wil ik Gert Jan van der Sman bedanken, Michael Kwakkelstein, Ilaria Masi, Bert Meijer en natuurlijk Tjarda Vermeijden. Het Koninklijk Nederlands Instituut in Rome verleende mij een studiebeurs om archiefonderzoek te verrichten in de Biblioteca Apostolica Vaticana en Arthur Weststeijn ben ik erkentelijk voor zijn hulp. Ook het Archivio Salviati in Pisa, in het bijzonder Miletta Sbrilli, en de familie Salviati ben ik dankbaar voor hun medewerking. De KNAW bedank ik voor de subsidie die zij heeft verleend aan de conferentie over Florentijnse patriciërs die ik samen met Elisa Goudriaan en Bouk Wierda heb georganiseerd in maart 2011. Het Palatium Project en de European Science Foundation ben ik erkentelijk voor een *travel grant* om naar het Institut National d'Histoire de l'Art in Parijs te kunnen reizen. De Fondazione Giorgio Cini heeft mijn studieverblijf in Venetië en onderzoek in de Biblioteca del Longhena mogelijk gemaakt. Mijn pre-doctoral fellowship aan The Morgan Library & Museum in New York is mogelijk gemaakt door de Samuel H. Kress foundation. De medewerkers van het Drawing Institute, Danielle Canter, Giada Damen, Leslie Geddes, John Marciari, Per Rumberg en Jennifer Tonkovich dank ik voor de zeer inspirerende werkplek. Daarnaast wil ik graag Victoria Sancho Lobis van het Art Institute of Chicago bedanken, Stijn Alsteens, en vooral Femke Spielberg van The Metropolitan Museum of Art in New York.

Het leeuwendeel van mijn proefschrift is in Florence geschreven. Daar heb ik gebruik gemaakt van de bronnen in het Archivio di Stato di Firenze, de Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze, de Biblioteca Berenson in de Villa I Tatti - The Harvard Center for Italian Renaissance Studies, en het Kunsthistorisches Institut in Florenz. De medewerkers van al deze instituten ben ik zeer erkentelijk voor al hun hulp tijdens de afgelopen jaren. Florence is tevens de plek waar ik goede vriendschappen heb opgedaan: *Thank you*, Nicole Blackwood, Susanne Meurer, Christopher Nygren, Marije Osnabrugge, Jennifer Sliwka, Sandra Toffolo, Martijn van Beek, Wouter Wagemakers en Arvi Wattel. Werken aan dit proefschrift zou een stuk eenzamer zijn geweest zonder mijn fijne collega's uit de Oude Boteringestraat, Theisje van Dorsten, Kim Joostens, Jennifer Meijer, Hanka Otte, Boh Learn Toh, *the amazing* Hedi-Liis Toome, en Jeroen Zomer. De jarenlange vriendschap met een aantal bijzondere personen heeft mijn werk tevens beïnvloed. Dit zijn Maartje van de Kamp en Arwin van der Ploeg (mijn paranimfen), en Stefan Kuiper en Yori Zwols.

Oscar, je hebt een veel grotere bijdrage geleverd aan dit boek dan je beseft, bedankt dat je er bent, xcxz. Als laatste wil ik graag mijn geweldige ouders, die mij de liefde voor Italië en kunstgeschiedenis al vroeg hebben meegegeven, bedanken voor alles wat zij hebben gedaan. Aan hen draag ik dit boek op.

CURRICULUM VITAE

Klazina Dieuwke Botke studeerde Kunst- en Architectuurgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. In 2004 haalde zij haar Bachelor (cum laude), en in 2006 rondde zij de researchmaster (cum laude) af met een scriptie over de *Sala Grande* in palazzo Capponi te Florence. Na haar afstuderen heeft zij als catalogiseerder gewerkt bij het prentenkabinet van het Rijksmuseum Amsterdam. Een beurs van het ICOG gaf haar de mogelijkheid promotieonderzoek te verrichten aan de Rijksuniversiteit Groningen. Een deel van dit onderzoek vond plaats in Italië, aan het NIKI, het KNIR en het KHI. In 2014-2015 was zij Pre-doctoral Fellow bij het Drawing Instituut van de Morgan Library & Museum in New York, en in 2016-2017 werkte zij als Kupferstichkabinett Fellow bij de Herzog August Bibliothek in Wolfenbüttel.

ᾠρη μὲν πολέων μύθων, ᾠρη δὲ καὶ ἔπνου

Homerus, *Odyssey* (boek XI-379)